

[Elisabeth Krog]

kun dirigeres af hr. Gade og en eller anden medieskabt stemning, men også bero på fornuftig planlægning.

Fattigdom og hungersnød i Afrika har mange årsager. Den er ikke kun et resultat af pludselig indtrufne naturkatastrofer eller klimændringer. Den er også resultatet af politiske strukturer, regimers politiske og økonomiske fejlgreb og ikke mindst mange års udmattende, bitre borgerkrige og nabofejder med de deraf følgende folkevandringer af flygtende og fordrevne afrikanere – millioner af mennesker, som flygter fra det ene fattige, kaotiske land til ny elendighed i et måske lige så fattigt naboland. De politiske omvæltninger med radikale ændringer i traditionelle landbrugs- og familiemønstre har sammen med krigsomkostningerne og administrative fejlgreb medvirket til at skabe det politiske, økonomiske og menneskelige kaos, som nu lammer al produktion og omsætning, også af de nødvendige fødemidler.

Hertil kommer den svækkede verdensøkonomi med de forringede bytteforhold og høje energipriser og renter, som virker i samme retning. Alle disse forhold bidrager til det forfald, hvis resultat også er øget jorderosion og ørkenudbredelse, og som dermed også har klimatiske ændringer til følge.

Sulten i Afrika kan ikke afhjælpes alene ved vestlig og dansk velgørenhed og offervilje med deraf følgende ny afhængighed eller åndelig og økonomisk kolonisering i Afrika. Selvfølgelig kan og skal man yde hurtig hjælp, men den kan altid kun blive nødtørftig, fordi man ikke magter at yde tilstrækkeligt og ikke kan ændre de grundlæggende politisk-økonomiske årsager i de enkelte lande. Overlevelse kan ikke sikres alene med kroner og øre og korn i de lande, hvor der føres krig mod egne befolkninger.

Derfor er den vigtigste del af den danske hjælp de langsigtede initiativer, som regeringen må tage til udvikling af de afrikanske landes egen fødevarerproduktion. Direkte fødevarerbistand vil altid være problematisk, men på den anden side er det indlysende, at underernærede, sygdomsplagede og stærkt svækkede mennesker heller ikke er i stand til at skabe en øget fødevarerproduktion ved egen kraft på de nu herskende barske vilkår.

Danmark har som et lille, men avanceret og velorganiseret landbrugsland gode forudsætninger for at gøre en nyttig indsats med

hensyn både til hurtig nødhjælp og til langsigtet udviklingsbistand. Vi har traditioner og erfaringer med andelsbevægelse og finansiering og med oplæring af landbrugere. Vi ved meget om gødskning og skadedyrsbekæmpelse, jordbrugsteknik og dyrkningsmetoder og herunder også om jordbevaringsmetoder og ørkenbekæmpelse.

Gennem FN støtter Danmark bestræbelserne for at øge Afrikas fødevarerproduktion og skabe sammenhæng mellem modtagerlandenes egne bestræbelser for at forbedre deres vilkår, vor egen langsigtede bistand og vor kortsigtede nødhjælp, som jo på trods af de mange uønskede virkninger, som den har, vil være en nødvendig del af bistanden til mange lande i Afrika endnu i en årrække.

I den langsigtede bistand indgår drøftelser, som sigter på at bremse befolkningstilvæksten og øge muligheden for at ændre prispolitiske og andre forhold, som bremser udviklingen af fødevarerproduktionen. Det forudsætter en åben meningsudveksling mellem os og modtagerlandene, så vor indsats og rådgivning ikke betragtes som formynderi og nykolonialisme.

Den vestlige verden kan godt være sin udviklingsbistand bekendt. Den er om ikke tilstrækkelig, så dog omfattende, og EFs udviklingshjælp, derunder ikke mindst Danmarks, behøver vi såmænd ikke at skamme os over. EFs fødevarerbistand til disse lande udgjorde i 1983 903 mill. kr., og i 1984 er beløbet øget til 1,14 mia kr.

Det er også en kendsgerning ifølge de senest offentliggjorte tal vedrørende den samlede statslige udviklingsbistand i 1982, at de vestlige lande, der er medlemmer af OECDs udviklingskomité, ydede godt 75 pct. af den samlede bistand, svarende til et gennemsnit på 0,38 pct. af bruttonationalproduktet, medens Østblokken: Bulgarien, Tjchechoslovakiet, DDR, Polen, Rumænien, Ungarn og Sovjetunionen, tegner sig for 6,5 pct., svarende til 0,14 pct. af deres bruttonationalprodukt.

Af tal fra 1979–80 fremgår det, at Danmark ydede 153 mill. kr. til FNs hjælpeprogrammer – set i forhold til Sovjetunionens 21 mill. kr. en ganske pæn sum. Det betyder, at hver dansker gav 375 gange så meget til FNs hjælpeprogrammer som hver sovjetborger. Det er måske ikke værdigt og anstændigt, men det er dog alligevel nogenlunde rimeligt.